

Zajedno na putu u novosti života

1. Rado pozdravljam sve sabrane na već tradicionalnom ovakvom našem zajedničkom predbožićnom susretu. Posebno pozdravljam poštovane ravnateljice i ravnatelje osnovnih i srednjih škola te predškolskih ustanova s područja Zagrebačke nadbiskupije. Četiri tjedna koja prethode velikom blagdanu Božića čine vrijeme Adventa ili Došašća. Vrijeme Došašća podsjeća nas da je Bog Onaj koji dolazi čovjeku, da je u odnosu Boga i čovjeka Božja inicijativa prva, Bog traži čovjeka, Bog želi spasiti čovjeka i zato nam dolazi. Došašće je za nas i vrijeme hoda ususret kršćanskom blagdanu Isusova rođenja – Božiću. Bog nam u Božiću daruje dioništvo u tajni svoje blizine po Kristu. Milosno je to vrijeme za svakog onoga tko u njemu prepozna uvijek novu priliku za susret s otajstvom darovanog života, što ga je Bog očitovao u liku djeteta u skromnoj betlehemsnoj štalici.

Isusovo rođenje je dolazak Boga u ljudsku povijest. Bog je došao k čovjeku i zauvijek mu postao suputnik na životnom putu. Svoje putovanje s čovjekom u ljudskoj povijesti Bog nastavlja po svojoj Crkvi. Tu prisnu povezanost Crkve sa svakim čovjekom posebno naglašava koncilski dokument o Crkvi u suvremenom svijetu *Gaudium et spes*, kad kaže: »Radost i nada, žalost i tjeskoba ljudi našeg vremena, osobito siromašnih i svih koji trpe, jesu radost i nada, žalost i tjeskoba također Kristovih učenika te nema ničega uistinu ljudskoga a da ne bi našlo odjeka u njihovu srcu« (br. 1).

2. Ojačana tom sviješću i vođena odgovornošću vlastitog poslanja, Crkva zagrebačka intenzivno živi ovo Došašće po Drugoj sinodi Zagrebačke nadbiskupije, koja je svečano otvorena u zagrebačkoj katedrali na svetkovinu Bezgrješnog začeca Blažene Djevice Marije, 8. prosinca ove godine. Sinoda je izniman događaj za Zagrebačku nadbiskupiju. Takvo se nešto ne događa svake godine, ponekad samo jednom u stoljeću. Posljednja sinoda u Zagrebačkoj nadbiskupiji održana je davne 1925. godine. Sinodu čine od vjernika izabrani i imenovani članovi Crkve koji zajedno s Nadbiskupom analiziraju i promišljaju svekoliko crkveno djelovanje da bi se došlo do novih usmjerenja za suvremeni hod Crkve.

Geslo Druge zagrebačke sinode je »Hodimo u novosti života« (Rim 6,4), koje sadrži tri njezine temeljne odrednice: hod, novost i život. Sinoda u sebi nosi želju, hrabrost, otvorenost, i odlučnost u traganju za novim putovima i načinima u naviještanju evanđeoske poruke. Na tragu Koncilske misli, po kojoj se »utjelovljenjem Sin Božji na neki način sjedinio sa svakim čovjekom« (*Gaudium et spes*, 22), sveti papa Ivan Pavao II. ustvrdio je da je čovjek put Crkve i da svi putovi Crkve vode k čovjeku (*usp. Redemptor hominis*, 14). Stoga i Crkva zagrebačka, održavanjem Druge sinode, želi osnažiti, učvrstiti i osvjetliti svoj put s današnjim čovjekom, kako bi mu svjedočila i donosila »novost života« koju je Krist svojim utjelovljenjem i uskrsnućem donio svakom čovjeku.

Prvo zasjedanje Sinode održano je 9. i 10. prosinca 2016. godine, na kojem se razmišljalo i raspravljalo o ulozi i zadaćama Zagrebačke nadbiskupije u djelu evangelizacije. To je široko područje djelovanja i aktivnosti koje Crkva čini kako bi živjela, svjedočila i prenosila vrjednote Evanđelja u našem društvu. Među njezinim evangelizacijskim zadaćama na području kulture, važno mjesto ima vjeronauk u školi i vjerski odgoj u predškolskim ustanovama.

3. Jedna od važnih zadaća Crkve u ostvarivanju nove evangelizacije jest unijeti u povijesni, odgojni i kulturni kontekst vremena u kojem živimo evanđeoski duh. Crkva po vjeronauku i vjerskom odgoju nudi i daje svoj posebni doprinos školskoj odgojno-obrazovnoj pedagogiji – osobito u današnjem društvu koje više gleda na ono što je funkcionalno i korisno, a često zanemaruje druge bitne dimenzije ljudskog života, kao što je smisao, transcendencija, duhovnost...

Škola nije samo mjesto gdje se stječu znanja, kompetencije i informacije. Ona je ponajprije mjesto susreta u zajedničkom hodu gdje se odgaja za istinu, dobrotu i ljepotu. Istinski odgoj i obrazovanje rađa kod djece i mladih ljubav prema životu, otvara ih punini i cjelovitosti života te im pomaže da polako otkrivaju smisao života. Odgoj je ponajprije sredstvo i proces koji pomaže djetetu da se otvori stvarnosti. Vrtić i škola, sinonimi su otvorenosti za stvarnost. Tako bi barem trebalo biti.

Odgoj je bitno i primarno služenje osobi; kao program praćenja na putu ostvarivanja ciljeva koji se temelje i proizlaze iz jasne slike o čovjeku. Odgojni proces omogućuje pojedincu da se »oblikuje«, povezujući individualne datosti u interakciji s drugim subjektima, poviješću, religijom i kulturom kojoj pripada, u punoj slobodi i odgovornosti. Odgoj, koji želi zahvatiti cjelovitost ljudske osobe, mora, kako to slikovito kaže papa Franjo, koristiti tri jezika: jezik glave, jezik srca i jezik ruku (usp. Papa Francesco, *La scuola. Interventi, discorsi, omelie*, 2016.,7.). U našoj tehnološkoj kulturi prečesto prevladava jezik intelekta, jezik razuma, a zanemaruju se jezik srca, jezik vjere, umjetnosti, glazbe, ali i sporta, kreativnosti i stvaralaštva.

4. No, dobro znamo da škola nije u stanju sama odgovoriti na izazove suvremenog odgoja. Nužno je uspostaviti »odgojni savez« između škole, obitelji, društva, medija, kulture i drugih relevantnih institucija, među kojima je i Crkva, a ona je oduvijek bila stjecište i rasadište odgoja i kulture. Kad nema »odgojnog saveza«, društvo cjelokupni teret i odgovornost za odgoj i obrazovanje budućih generacija stavlja na leđa prosvjetnih djelatnika. A kada izostanu željeni rezultati, među prvim prozvanima uvijek su škole, učitelji i odgojitelji. Stoga i u ovoj prigodi, poštovane ravnateljice i ravnatelji, vama, ali i svim učiteljicama i učiteljima, odgojiteljima i odgojiteljicama, svim prosvjetnim djelatnicima, odajem poštovanje i izričem iskrenu zahvalnost za dragocjeni i nadasve osjetljivi posao koji u društvu radite.

5. Ovih se dana susrećemo s kršćanskim gestama i simbolima Božića: adventski vijenac, jaslice, bor, mise zornice, misa polnoćka, božićni obiteljski stol, solidarnost, briga za siromašne, međusobno darivanje, čestitanje... Imamo toliko bogatstvo izričaja božićnih motiva u glazbi, književnosti, likovnoj umjetnosti, kiparstvu, kućnoj radinosti, koji su obogatili i obogaćuju duhovnu baštinu u našem narodu. Omogućimo djeci i mladima da sabiru duhovni i kulturni spomenar oslikan hrvatskom i kršćanskom baštinom i lijepim krajevnim božićnim običajima. Svi nosimo iz djetinjstva lijepe božićne uspomene, koje su nadahnute kršćanskim simbolima, tradicijom i običajima. Vrtići i škole su i rasadišta kulture i mjesta oživljavanja i njegovanja lijepih tradicijskih običaja. Stoga pozivam sve vas koji ste na čelu odgojno-obrazovnih institucija da omogućite našoj djeci i mladima da u vrtićima i školama upoznaju, njeguju i čuvaju našu hrvatsku kulturnu baštinu, bez koje je nezamislivo slavljenje Božića.

Božić je blagdan koji u središte stavlja život, obitelj, zajedništvo, ljepotu darivanja, međusobnog pomaganja i solidarnosti. Radost Božića je u otkrivanju da smo svi jedna velika Božja obitelj. Ovaj nas blagdan potiče na razmišljanje o smislu i vrijednosti ljudskog života; o čovjekoljublju, o ljudskom dostojanstvu, o onima koji su izgubili ljudsko dostojanstvo ili su im ga drugi oduzeli.

Božić nas poziva da se otvorimo drugome, da na licu drugoga prepoznamo i susretnemo onoga tko se raduje, ali i onoga tko trpi i pati. Božić je pogodno vrijeme za življenje, svjedočenje i promicanje »revolucije nježnosti«, o kojoj tako rado govori papa Franjo. Betlehemske dijete nas uči i otkriva da naš Bog je Bog nježnosti, milosrđa i sućuti. Neka nam Božić pomogne da naše srce postane toplije, velikodušnije, sućutnije, zahvalnije i iskrenije.

Poštovane ravnateljice i ravnatelji, vama osobno, svim vašim učenicima i djelatnicima, osobito vašim obiteljima, želim da Božji mir, radost i nada budu najdragocjeniji darovi koje

ćete za Božić primiti i sa svojim najbližima podijeliti. Neka vam je sretan Božić i
blagoslovljena nova 2017. godina.